

The Effectiveness of Spirituality-Oriented Schema Therapy on Regret of Choosing a Spouse and Marital Burnout in Victim Women of Domestic Violence with Cultural Emphasis

Somayeh Najjar Khodabakhsh¹, Hajar Torkan^{2*}, Mohsen Golparvar³

1. Ph.D. Student of General Psychology, Department of Psychology, Faculty of Islamic Education Isfahan (Khorasgan) Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran.

2. Assistant Professor, Department of Psychology, Faculty of Islamic Education, Isfahan (Khorasgan) Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran.

3. Professor, Department of Psychology, Faculty of Islamic Education, Isfahan (Khorasgan) Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran.

Citation: Najjar Khodabakhsh, S., Torkan, H., & Golparvar, M. (2024). Effectiveness of spirituality-oriented schema therapy on the regret of choosing a spouse and marital burnout of victim women of domestic violence with cultural emphasis. *Journal of Woman Cultural Psychology*, 16(62), 1-17.

<http://dx.doi.org/10.61186/iau.1184907>

ARTICLE INFO

Received: 25.09.2024

Accepted: 25.11.2024

Corresponding Author:

Hajar Torkan

Email:

h.torkan@khuisf.ac.ir

Keywords:

Spirituality-oriented schema therapy
Regret of choosing a spouse
Marital burnout
Domestic violence.

Abstract

The purpose of the present study was to investigate the effectiveness of spirituality-oriented schema therapy on regret of choosing a spouse and marital burnout in victim women of domestic violence with cultural emphasis. The statistical population included all the victimized women of domestic violence in Isfahan city during Autumn of 2022. The sample consisted of 30 female victims of violence, who were selected by purposive sampling procedure and randomly divided into two experimental and control groups (15 subjects each group). The research method was semi-experimental with pre-test-post-test design and follow-up with control group. The experimental group was exposed to spirituality-oriented schema therapy for 10 sessions, 90 minutes each. The control group received none. Research data were collected via implementing the Schwartz's (2002) Regret of Choosing a Spouse Questionnaire and Pines' (1996) Marital Burnout Scale in three stages of pre-test, post-test and follow-up and were analyzed by repeated measures analysis of variance. The results showed that spirituality-oriented schema therapy significantly reduced the regret of choosing a spouse and marital boredom in victim women of domestic violence. The findings also indicated that spirituality-oriented schema therapy was significantly effective on the regret of choosing a spouse and marital burnout in women who were the victims of domestic violence with cultural emphasis. Therefore, the research suggested that this therapy could be applied to help victim women of domestic violence.

Extended abstract

Introduction: The family is one of the most important social systems that gives its members a sense of security and peace. However, the existence of conflict within the family causes the spread of anxiety and insecurity, which leads to the spread of mental illnesses, family murders, child abuse, and violence against women. Domestic violence is a form of trauma, physical, sexual and psychological violence that occurs in the family and can cause mental and emotional problems. Domestic violence against women is often related to the cultural structures of society. Domestic violence is more likely to occur in societies that reinforce cultural norms of men's superiority over women. These norms can be created and perpetuated through religious beliefs, traditions and social values. In societies where traditional gender roles and male power over the family are recognized, women are more exposed to domestic violence. While considering that the domestic violence against women in Iran is also influenced by certain cultural and social factors, the purpose of the present study was to investigate the effectiveness of spirituality-oriented schema therapy on regret of choosing a spouse and marital burnout in victim women of domestic violence with cultural emphasis.

Method: The statistical population included all the victimized women of domestic violence in Isfahan city during Autumn of 2022. The sample consisted of 30 female victims of violence, who were selected by purposive sampling procedure and randomly divided into two experimental and control groups (15 subjects each group). The research method was semi-experimental with pre-test-post-test design and follow-up with control group. The experimental group was exposed to spirituality-oriented schema therapy for 10 sessions, 90 minutes each. The control group received none. Research data were collected via implementing the Schwartz's (2002) Regret of Choosing a Spouse Questionnaire and Pines' (1996) Marital Burnout Scale in three stages of pre-test, post-test and follow-up and were analyzed by repeated measures analysis of variance.

Results: The results showed that spirituality-oriented schema therapy significantly reduced the regret of choosing a spouse and marital boredom in victim women of domestic violence ($p < 0.05$). The findings also indicated that spirituality-oriented schema therapy was significantly effective on the regret of choosing a spouse and marital burnout in women who were the victims of domestic violence with cultural emphasis.

Conclusion: In explaining the results obtained from the effectiveness of spirituality-oriented schema therapy on regretting the choice of spouse in women who are victims of domestic violence, it could be said, it is assumed that every couple has basic schemas about themselves and relationships that they bring to marital relationships. And schemas play a role in the way couples choose and their response to stimulating stimuli. In victim women of domestic violence, due to the problems and violence they suffered in their married life, they naturally resort to their incompatible schemas in this field and in their minds they come to the conclusion that their choice of spouse was wrong. In this regard, schema therapy focuses on self-destructive patterns of thinking, feeling and behavior that are rooted in a person's childhood and are repeated throughout life. Schema therapy, by teaching victim women of domestic violence to recognize incompatible schemas and their relationship with current problems, teaches that the root or continuation of many

of the current problems are these incompatible schemas of people. Therefore finally, the research suggested that such therapy could be applied to help victim women of domestic violence.

Authors Contributions: Somayeh Najjar Khodabakhsh: Data collection. Dr. Hajar Torkan: Research design and implementation, analysis of data and findings, composing and compilation of the article. Dr. Mohsen Golparvar: Advice, monitoring and revision of the article. All authors reviewed and approved the final manuscript.

Acknowledgments: The authors would like to express their gratitude to all those who contributed to this article.

Conflict of Interest: The authors declared there are no conflicts of interest in this article.

Funding: This article did not receive any financial support.

اثربخشی طرحواره درمانی معنویت محور بر پشیمانی از انتخاب همسر و دزدگی زناشویی در زنان قربانی خشونت خانگی با تأکید فرهنگی

سمیه نجار خدابخش^۱، هاجر ترکان^۲، محسن گل پرور^۳

۱. دانشجوی دکتری تخصصی روان‌شناسی عمومی، گروه روان‌شناسی، دانشکده تعلیم و تربیت اسلامی، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران.
۲. استادیار، گروه روان‌شناسی، دانشکده تعلیم و تربیت اسلامی، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران.
۳. استاد، گروه روان‌شناسی، دانشکده تعلیم و تربیت اسلامی، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران.

چکیده

هدف پژوهش حاضر، تعیین اثربخشی طرحواره درمانی معنویت محور بر پشیمانی از انتخاب همسر و دزدگی زناشویی در زنان قربانی خشونت خانگی با تأکید فرهنگی بود. جامعه آماری تمامی زنان قربانی خشونت خانگی در شهر اصفهان در پاییز سال ۱۴۰۱ بود. نمونه شامل ۳۰ نفر از زنان قربانی خشونت بودند که با روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب و به صورت تصادفی به دو گروه آزمایش و کنترل (هر گروه ۱۵ نفر) تقسیم شدند. روش پژوهش نیمه آزمایشی با طرح پیش‌آزمون - پس‌آزمون و پیگیری با گروه کنترل بود. گروه آزمایش طی ۱۰ جلسه ۹۰ دقیقه‌ای تحت طرحواره درمانی معنویت‌محور قرار گرفتند و گروه کنترل درمانی دریافت نکردند. داده‌های پژوهش با کمک پرسشنامه پشیمانی از انتخاب همسر (شوارتز، ۲۰۰۲) و مقیاس دزدگی زناشویی (پاینز، ۱۹۹۶) در سه مرحله پیش-آزمون، پس‌آزمون و پیگیری جمع‌آوری و با آزمون تحلیل واریانس با اندازه‌های تکراری انجام شد. نتایج نشان داد که طرحواره درمانی معنویت محور، پشیمانی از انتخاب همسر و دزدگی زناشویی در زنان قربانی خشونت خانگی در سطح معناداری کاهش داده است ($p < 0/05$). همچنین نتایج نشان داد که طرحواره درمانی معنویت محور بر پشیمانی از انتخاب همسر و دزدگی زناشویی در زنان قربانی خشونت خانگی با تأکید فرهنگی اثربخش بود. بنابراین از این درمان می‌توان در جهت یاری به زنان قربانی خشونت خانگی استفاده شود.

کلیدواژگان: طرحواره درمانی معنویت محور، پشیمانی از انتخاب همسر، دزدگی زناشویی، خشونت خانگی.

خانواده یکی از مهم‌ترین نظام‌های اجتماعی است (Fazeli Mehrabadi et al., 2024). که به اعضای خود احساس امنیت و آرامش می‌دهد، اما وجود تعارض در درون خانواده باعث گسترش اضطراب و ناامنی شده که منجر به شیوع بیماری‌های روانی، قتل‌های خانوادگی، کودک‌آزاری و خشونت علیه زنان می‌شود (Ekstrom, 2017). خشونت خانگی (domestic violence) علیه زنان اغلب با ساختارهای فرهنگی جامعه مرتبط است. پژوهش‌ها نشان می‌دهند که در جوامعی که هنجارهای فرهنگی برتری مردان بر زنان را تقویت می‌کنند، احتمال بروز خشونت خانگی بیشتر است. این هنجارها می‌توانند از طریق اعتقادات مذهبی، سنت‌ها و ارزش‌های اجتماعی به وجود آمده و تداوم یابند. به عنوان مثال، مطالعه‌ای نشان داده است که در جوامعی که نقش‌های جنسیتی سنتی و قدرت مردان بر خانواده به رسمیت شناخته می‌شود، زنان بیشتر در معرض خشونت خانگی قرار دارند (Heise, 2012).

بسیاری از تحقیقات اولیه در مورد خشونت و سوء استفاده خانوادگی بیان می‌کنند که چنین خشونت‌ناشی از تمایل مردان به کنترل و تسلط است که ریشه در ارزش‌های پدرسالارانه ساخته شده تاریخی و اجتماعی دارد که بر امتیازات مردانه تأکید و تسهیل می‌کند (Ekstrom, 2017). خشونت خانگی به عنوان یک مشکل اجتماعی و بهداشتی جهانی، اشکال متعددی از سوء استفاده و کنترل فیزیکی، جنسی، مالی و عاطفی دارد. می‌تواند در همه انواع خانواده و سایر روابط نزدیک رخ دهد (Fagerlund et al., 2022) و در همه کشورها و همه گروه‌های اجتماعی-اقتصادی گزارش شده است، اما نرخ گزارش آن در حوزه قضایی و فرهنگ متفاوت است (Gulati & Kelly, 2020).

خشونت خانگی علیه زنان در ایران نیز تحت تأثیر عوامل فرهنگی و اجتماعی خاصی قرار دارد. پژوهش‌های انجام شده نشان می‌دهند که در برخی مناطق ایران، هنجارهای فرهنگی هم‌چنان بر تفکیک نقش‌های جنسیتی تأکید دارند و این مسئله می‌تواند به نوعی خشونت علیه زنان منجر شود. فرهنگ پدرسالارانه که در برخی جوامع ایرانی غالب است، سبب تقویت قدرت مردان و تضعیف حقوق زنان در خانواده می‌شود. تحقیقی در این زمینه نشان می‌دهد که برداشت‌های سنتی و مذهبی از نقش‌های جنسیتی در ایران، یکی از عوامل اصلی در وقوع خشونت خانگی علیه زنان است (Rezai-Rashti, 2015). از دیدگاه صاحب نظران از عوامل اصلی و زمینه ساز خشونت خانگی علیه زنان در جامعه ایرانی فقدان آگاهی و ضعف فرهنگی به شمار می‌رود (Ahmadi et al., 2008).

اعلامیه سازمان ملل متحد در مورد حذف خشونت علیه زنان (۱۹۹۳)، خشونت علیه زنان را که در خانواده اتفاق می‌افتد به این صورت تعریف می‌کند: خشونت فیزیکی، جنسی و روانی که در خانواده رخ می‌دهد، از جمله کتک زدن، سوء استفاده جنسی از کودکان دختر در خانواده، خشونت مربوط به جهیزیه، تجاوز زناشویی، ناقص کردن آلت تناسلی زنان و سایر اعمال سنتی مضر برای زنان، خشونت غیرهمسری و خشونت مربوط به استثمار (Tsirigotis & Uczak, 2018). خشونت خانگی شکلی از تروما است که می‌تواند منجر به پریشانی سلامت روانی قابل توجهی برای افراد شود. وجود خشونت و آزار عواقب روانی بلندمدت قابل توجهی دارد که از استرس، نامیدی، اختلال استرس پس از سانحه و عصبانیت تا افسردگی شدید را شامل می‌شود (Gelder et al., 2020). پدیده خشونت خانگی که عموماً با هدف کنترل و تسلط است، ۹۰ درصد موارد نسبت به زنان، ۷ تا ۸ درصد موارد دوطرفه و تنها ۲ تا ۳ درصد نسبت به مردان است (Moasheri et al., 2012). بر اساس گزارش سازمان بهداشت جهانی، شیوع خشونت خانگی در چندین کشور از ۱۳ تا ۱۷ درصد متغیر است و مطالعات جامعه محور موجود نشان می‌دهد که میزان خشونت خانگی بین ۲۳ تا ۲۷ درصد است (Correia et al., 2015).

یکی از مشکلاتی که زنان قربانی خشونت خانگی معمولاً به آن دچار می‌شوند، پشیمانی از انتخاب همسر است. انتخاب همسر موضوعی پیچیده و تصمیمی تاثیرگذار بر زندگی آینده فرد است (Seaman et al., 2016) و پشیمانی (regret) به‌طور کلی به‌عنوان یک احساس منفی که از یک فکر نادرست از پایین به بالا (تصور نتیجه بهتر) ناشی می‌شود، تعریف می‌شود (Broomhall et al., 2018). مطالعات اندکی محتوای پشیمانی‌های زندگی را با نتایج متفاوت بررسی کرده‌اند. یک نظرسنجی نماینده آمریکایی‌های بالغ نشان داد که پشیمانی از عشق (عاشقانه و خانوادگی) شایع‌ترین و پس از آن پشیمانی از کار (شغل و تحصیلات) است (Morrison & Roese, 2011). فردی که نسبت به انتخاب همسر خود احساس پشیمانی می‌کند، می‌تواند آنچه را که در رابطه ایجاد رضایت می‌کند اندازه‌گیری کند

که به نوبه خود باعث کاهش رضایت از همسر فعلی می‌شود و پیشیمانی از انتخاب شریک زندگی می‌تواند تأثیر منفی بر عملکرد روابط عاشقانه داشته باشد و حتی ثبات زندگی را نیز متزلزل سازد (Gilovich & Medvec, 2014). دلزدگی زناشویی (marital burnout) نیز متغیر دیگری است که در زنان قربانی خشونت خانگی ممکن است دیده شود. دلزدگی زناشویی اولین بار توسط Pines (1996) پیشنهاد شد (Guler, 2021) و به عنوان حالت فرسودگی جسمی، عاطفی و روانی ناشی از ناسازگاری بین انتظارات و واقعیت در روابط بلندمدت، ناشی از تشدید نیازهای عاطفی تعریف می‌شود (Candemir Karaburç & Tunç, 2020). امروزه حدود ۵۰ درصد از زوجها در طول زندگی زناشویی خود دلزدگی را تجربه می‌کنند (Alsawalqa, 2019). همچنین Kairs (1993) معتقد است، دلزدگی از دست دادن تدریجی دلبستگی عاطفی است که شامل افزایش بی‌توجهی به همسر، بیگانگی عاطفی احساس دلسردی و بی‌تفاوتی نسبت به شریک عاطفی است و از سه مرحله سرخوردگی و ناامیدی، خشم و تنفر و دلسردی و بی‌تفاوتی تشکیل شده است (Sadati et al., 2015). دلزدگی زناشویی از عدم تطابق بین واقعیت‌ها و انتظارات ناشی می‌شود و میزان آن به سازگاری زوجین و باورهای آنها بستگی دارد (Zarei, 2019) و عوامل متعددی می‌توانند سبب دلزدگی زناشویی شوند (Tanbakouchian et al., 2021).

در سال‌های اخیر بسته‌های درمانی متنوعی برای کمک به بهبودی مشکلات در زنان قربانی خشونت خانگی مورد استفاده قرار گرفته است. یکی از این درمان‌ها، طرحواره‌درمانی معنویت‌محور است (spirituality-centered therapeutic schema). طرحواره به عنوان «ردپایی» از مجموعه پیچیده‌ای از شناخته‌ها، احساسات، حس‌ها و تمایلات به واکنش، که در شبکه‌های عصبی مغز بر اساس تجربیات فشرده یا تکراری قبلی جا افتاده است، در نظر گرفته می‌شود. هنگامی که این الگوها بعداً در زندگی فعال می‌شوند، به طور ناخودآگاه تمایلی قوی و سخت برای تغییر برای ادراک، ارزیابی و واکنش به شیوه از پیش ساخته شده ایجاد می‌کنند (Roediger et al., 2018).

به عبارت دیگر می‌توان گفت که افراد زندگی و روابط خود را در راستای طرحواره‌هایی که دارند معنا می‌کنند (Koçak, 2020). طرحواره‌ها شامل مفروضاتی در مورد اینکه همسر و رابطه زناشویی چطور هستند و معیارهایی برای اینکه چگونه باید باشند را شامل می‌شود (Epstein & Baucom, 2002). طرحواره‌درمانی که توسط Yang (1999) به وجود آمده، درمانی نوین و یکپارچه است. بر اساس طرحواره‌درمانی، بیشتر مشکلات ارتباطی افراد تحت تأثیر ادراک او از خود و دیگران است که به آن فرآیند شناختی، طرحواره می‌گویند (Young et al., 2020).

هم‌چنین مفهوم معنویت (spirituality) در همه وجود دارد و می‌تواند به عنوان نیروی درونی و آرامش ناشی از ارتباط با خدا تجلی پیدا کند (King, 2017). معنویت را می‌توان احساس حضور ایمان و ابعاد متعالی دینی، اعتقاد به گذشت، جستجوی معنای متعالی در زندگی و مراقبه تعریف کرد (Jesse & Reed, 2004). معنویت درمانی نوعی روان‌درمانی است که با استفاده از اصول خاص و به کارگیری روش‌های معنوی مذهبی به افراد کمک می‌کند تا به درک متعالی از خود، جهان، رویدادها و پدیده‌ها دست یابند و با ارتباط با آن دنیای متعالی، به رشد سالم برسند (Rahmanian et al., 2017). در پژوهش حاضر از بسته تلفیقی طرحواره‌درمانی معنویت‌محور (Ghasemi-nejad Raini et al., 2022) که تلفیقی از طرحواره‌درمانی و درمان معنویت‌محور است، استفاده شد. بنابراین با توجه به این که در بین اشکال مختلف خشونت علیه زنان، خشونت خانگی، خشونت است که در همه کشورهای از همه بیشتر برجسته شده است و اسناد و شواهد موجود نشان می‌دهد که ابعاد پنهان این خشونت بسیار گسترده‌تر از تصور انسان است (Boughima et al., 2018) و این که زنان هر جامعه‌ای علاوه بر نقش‌های اجتماعی پررنگی که امروزه دارند، به عنوان مادر و همسر تأثیر فراوانی بر سلامت جسم و روان افراد جامعه دارند، پس پرداختن به موضوعات و مشکلاتی که سلامت آن‌ها را تهدید می‌کند از اهمیت فراوانی برخوردار است. در سال‌های اخیر پژوهش‌هایی نظیر Tahmasebzadeh et al. (2023) اثربخشی طرحواره‌درمانی بر دلزدگی و رضایت زناشویی در افراد خیانت‌کننده در ازدواج؛ Moghim et al. (2022) اثربخشی طرحواره‌درمانی بر دلزدگی زناشویی مراجعه‌کنندگان به مراکز مشاوره گرگان؛ Agha Yosefi & Zand Khaneh Shahri (2022) اثربخشی طرحواره‌درمانی بر دلزدگی زناشویی زوج‌های شهر قم؛ Bardi Ozoni Doji et al. (2019) اثربخشی معنویت‌درمانی بر دلزدگی زنان در آستانه طلاق شهر گرگان و اثربخشی طرحواره‌درمانی هیجانی بر دلزدگی زناشویی زوجین در آستانه طلاق را نشان دادند (Asgari & Goodarzi, 2018).

با توجه به مطالب گزارش شده هدف پژوهش حاضر، تعیین اثربخشی طرحواره درمانی معنویت محور بر پشیمانی از انتخاب همسر و دلزدگی زناشویی در زنان قربانی خشونت خانگی با تاکید فرهنگی بود.

روش

طرح پژوهش، جامعه آماری و روش نمونه گیری

این پژوهش نیمه آزمایشی با طرح پیش آزمون، پس آزمون و پیگیری با گروه کنترل انجام شد. جامعه آماری پژوهش تمامی زنان قربانی خشونت خانگی در شهر اصفهان در پائیز سال ۱۴۰۱ بودند. از جامعه آماری مذکور ۳۰ زن قربانی خشونت به شیوه هدفمند انتخاب و به صورت تصادفی در گروه‌های آزمایش و کنترل، هر گروه ۱۵ نفر جایگذاری شدند.

روش اجرا

به منظور اجرای پژوهش پس از اخذ مجوزهای لازم و هماهنگی با چند مرکز مشاوره، انتخاب نمونه و جایگزینی افراد در گروه‌ها، پرسشنامه‌های پژوهش توسط شرکت کنندگان تکمیل شد. سپس شرکت کنندگان گروه آزمایش تحت آموزش بسته طرحواره درمانی معنویت محور طی ۱۰ جلسه ۹۰ دقیقه‌ای (به صورت جلسات هفتگی) قرار گرفتند و گروه کنترل هیچ گونه مداخله‌ای دریافت نکرد و در لیست انتظار قرار گرفت تا پس از اجرای مطالعه، افراد در صورت تمایل، در دوره آموزشی شرکت نمایند. پس از اتمام جلسات و بعد از گذشت ۶۰ روز شرکت کنندگان هر دو گروه مرحله پیگیری انجام و آزمودنی‌ها مورد آزمون قرار گرفتند.

ابزار سنجش

مقیاس پشیمانی از انتخاب همسر شوارتز (Regretting the Spouse Choice Scal-RSCS): مقیاس پشیمانی از همسر توسط (Schwartz et al., 2002) ساخته شد. این مقیاس ۵ گویه دارد پاسخ به هر یک از این گویه‌ها بر اساس طیف لیکرت ۷ گزینه‌های (۱- کاملاً مخالفم، ۲- کمی مخالفم، ۳- نسبتاً مخالفم، ۴- بی تفاوتم، ۵- نسبتاً موافقم، ۶- کمی موافقم، ۷- کاملاً موافقم) نمره‌گذاری می‌شود و مجموع نمرات به دست آمده بین ۵ تا ۳۵ متغیر خواهد بود. نمرات بالا در این پرسشنامه به معنای پشیمانی از انتخاب همسر و نمرات پایین، به معنای کم بودن پشیمانی از انتخاب همسر است. در پژوهشی به منظور برآورد روایی پرسشنامه پشیمانی از همسر، رابطه منفی ($r = -0/51$) با مقیاس افسردگی بک نشان داد و آلفای کرونباخ پرسشنامه $0/67$ به دست آمد. هم‌چنین آلفای کرونباخ این پرسشنامه را برای ارزیابی همسانی درونی $0/89$ محاسبه کردند (Schwartz et al., 2002). در پژوهش Ghazi Schwartz (2018) et al. نیز روایی همزمان این پرسشنامه با پرسشنامه زناشویی رجبی $0/78$ محاسبه شده و ضریب آلفای کرونباخ آن $0/85$ به دست آمده است. در مطالعه حاضر آلفای کرونباخ این پرسشنامه برابر با $0/888$ به دست آمد.

مقیاس دلزدگی زناشویی پاینز (Pines Marital Depression Scale): مقیاس دلزدگی زناشویی یک ابزار خود سنجی است که برای اندازه گیری درجه دلزدگی زناشویی در بین زوجها طراحی گردیده است. این مقیاس از یک ابزار خودسنجی دیگری که برای اندازه گیری دلزدگی بکار می‌رود اقتباس شده است. مقیاس دلزدگی زناشویی توسط (Pines 1996) ابداع گردید. این پرسشنامه ۲۱ ماده دارد که شامل ۳ جزء اصلی خستگی جسمی، از پا افتادن عاطفی و از پا افتادن روانی می‌باشد. تمام این موارد روی یک مقیاس هفت امتیازی پاسخ داده می‌شوند. سطح ۱ معرف عدم تجربه عبارت مورد نظر و سطح ۷ معرف تجربه زیاد عبارت مورد نظر است (Pines & Nunes, 2003). ارزیابی اعتبار این مقیاس همسانی درونی بین $0/84$ تا $0/90$ را نشان داد. روایی این مقیاس به وسیله همبستگی‌های منفی با ویژگی‌های ارتباطی مثبت به تأیید رسیده است. در ایران (Navidi 2005) آلفای کرونباخ این مقیاس را در مورد نمونه ۲۴۰ نفری، $0/91$ تا $0/93$ بود (Pines, 1996). در مطالعه حاضر آلفای کرونباخ این پرسشنامه برابر با $0/930$ به دست آمد.

در این پژوهش جلسات گروه آزمایش بر اساس آموزش بسته طرحواره درمانی معنویت محور تدوین و اعتبارسنجی

شده توسط (Ghasemi-nejad Raini et al., 2022) اجرا شد.

Table 1.**Description of spirituality-oriented schema therapy sessions (Ghasemi-nejad Raini et al., 2022)**

جلسات	توضیح
جلسه اول:	آشنایی، معرفی و بیان قوانین حاکم بر گروه و مفاهیم درمانی مطرح شده در دوره درمانی، شامل معرفی طرحواره و آشنایی با عوامل مرتبط با شکل‌گیری آن، سنجش مشکلات مراجع در قالب مدل طرحواره، سنجش سبک مقابله‌ای افراد در قبال طرحواره، مفهوم معنویت و تأثیر آن در زندگی افراد و سنجش اعتقادات و باورهای معنوی و معنایی. ارائه تکلیف خانگی: تعیین مشکلات شرکت‌کنندگان.
جلسه دوم:	شناخت طرحواره‌های ناسازگار و ارتباط آن با مشکلات فعلی، شناخت هیجان‌های مرتبط با طرحواره‌ها و تأثیر آن بر نگرش افراد، شناخت ماهیت معنویت و تأثیر آن بر سلامتی و مقابله با مشکلات. ارائه تکلیف خانگی: نوشتن دلایل مشکلات بوجود آمده
جلسه سوم:	آزمون اعتبار طرحواره‌ها (فنون شناختی)، آموزش و شناخت خطاهای ذهنی، بررسی ذهنیت‌های طرحواره‌ای ناسازگار، فن باز تعریف شواهد تأیید کننده طرحواره، آموزش مهارت ذهنیت معنوی و معرفی نحوه برخورد افراد معنوی با مشکلات. ارائه تکلیف خانگی: نوشتن دلایل جدید و بازسازی شده برای مشکلات.
جلسه چهارم:	ارزیابی مزایا و معایب سبک‌های مقابله‌ای هر طرحواره، درک ماهیت خود آسیب‌رسان آن‌ها، آموزش فنون شناختی جهت به چالش کشیدن طرحواره‌ها و شناخت الگوهای شناختی تکراری، معرفی انواع سبک‌های مقابله‌ای معنوی با رویدادهای تلخ زندگی، فنون دعا و نیایش و ارائه تکلیف خانگی: نوشتن سبک مقابله‌ای کارآمد و ناکارآمد برای مشکلات.
جلسه پنجم:	آموزش خطاهای شناختی و بررسی علل تداوم طرحواره، آموزش راهبردهای شناختی جهت تغییر طرحواره‌ها و مقابله با تداوم بخش‌های طرحواره‌ای، فن بازسازی صدای ذهن، برقراری گفتگو بین جنبه طرحواره و جنبه سالم و تقویت مفهوم بزرگسال سالم، آموزش و شناخت انگیزش، معنا، هدف و نقش آن در برداشت صحیح از معنویت و ارائه تکلیف خانگی: تهیه فلش کارت طرحواره‌ای.
جلسه ششم:	بررسی ریشه‌های تحول هیجانی طرحواره، کاربرد فنون تجربی نظیر گفتگوی خیالی، تصویرسازی ذهنی با هدف آگاهی و بازپردازش مجدد هیجان‌ها. و شناخت هیجان‌ها از دیدگاه معنوی و طرحواره‌های هیجانی معنوی و ارائه تکلیف خانگی: فن نوشتن نامه برای والدین (بدون ارسال نامه به والدین).
جلسه هفتم:	آموزش الگوهای رفتاری، آشنایی و آموزش مؤلفه‌های رفتاری مقابله‌ای معنوی و پیامدهای آن، فنون مقابله با خشم، تهیه فهرست رفتارهای خاص برای تغییر، آموزش مفهوم ایمان، توکل بر خدا و صبر، دعا و سپاسگزاری از خداوند، ارائه تکلیف خانگی: تهیه اولویت بندی رفتارها برای الگوهای رفتاری.
جلسه هشتم:	آموزش و شناخت مفهوم دلبستگی و سبک‌های آن و ارتباط دلبستگی با طرحواره‌های ناسازگار اولیه و ارتباط دلبستگی و معنویت و تأثیر دلبستگی معنوی بر ارتقاء مولفه‌های روانشناختی سلامت روان. ارائه تکلیف خانگی: تهیه لیستی از رفتارهای تداوم بخش الگوهای ناسالم اولیه.
جلسه نهم:	آموزش تمرین اثرگذاری طرحواره‌ها بر روابط کارآمد، آموزش بازنگری مزایا و معایب ادامه روابط، راهکارهایی جهت غلبه بر موانع تغییر رفتار، فنون انگیزه‌آفرینی، آموزش روابط سالم و سازگاران با هدف افزایش رضایت از زندگی، آموزش تأثیرات معنویت در روابط بین فردی و ارائه تکلیف خانگی: ثبت الگوهای رفتاری.

مرور و جمع بندی فنون آموخته شده در بخش طرحواره درمانی و معنویت: مرور آموزش کارآمد مقابله جلسه دهم: با تنش و ناکامی، آموزش و شناخت باورهای نجات بخش، فنون آرامش دهی بخشش محور، قدردانی و شکرگزاری و اجرای پس آزمون توسط اعضای گروه.

یافته ها

در این پژوهش داده ها با آزمون تحلیل واریانس با اندازه های تکراری و آزمون تعقیبی بونفرونی با نرم افزار SPSS-26 تجزیه و تحلیل شد. نتایج در جداول ذیل گزارش شد:

Table 2.

Research variables descriptive findings (regret of choosing a spouse and marital boredom) (15 people in each group)(regret of choosing a spouse and marital burnout) (15 people in each group)

Variables	group	Pre-exam	Post-exam	follow up
Regret the choice of spouse	Spirituality-oriented schema therapy group	24.200±4.057	16.667±6.207	16.933±6.017
	Control group	24.00±4.520	24.467±4.373	26.000±4.675
Couple burnout	Spirituality-oriented schema therapy group	99.533±19.082	66.800±10.304	66.333±10.083
	Control group	102.467±24.342	103.933±23.328	106.533±21.902

همانطور که در جدول ۲ ملاحظه شد در میانگین پشیمانی از انتخاب همسر و دلزدگی زناشویی گروه گواه تفاوت چندانی در سه مرحله دیده نشد. میانگین پشیمانی از انتخاب همسر در گروه آزمایش (طرحواره درمانی معنویت محور) در پس آزمون ۱۶/۶۶۷ و در پیگیری ۱۶/۹۳۳ می باشد که نسبت به پیش آزمون کاهش یافته است. میانگین دلزدگی زناشویی در گروه آزمایش (طرحواره درمانی معنویت محور) در پس آزمون ۶۶/۸۰۰ و در پیگیری ۶۶/۳۳۳ می باشد که نسبت به پیش آزمون کاهش یافته است. برای بررسی معناداری این تغییرات از آزمون تحلیل واریانس با اندازه های تکراری و آزمون تعقیبی بونفرونی استفاده شد.

نرمال بودن توزیع متغیرها در دو گروه با آزمون شاپیرو ویلک مورد آزمون قرار گرفت و نتایج نشان داد فرض نرمال بودن داده ها برای متغیرهای پشیمانی از انتخاب همسر و دلزدگی زناشویی در هر دو گروه رعایت شده است. نتایج آزمون لوین برای همگنی واریانس ها در پشیمانی از انتخاب همسر برآورده شده است، ولیکن نتایج این آزمون در متغیر دلزدگی زناشویی در پس آزمون و پیگیری برآورده نشد. نتایج آزمون m باکس نشان داد، مفروضه همسانی

ماتریس کوواریانس‌ها در هر دو متغیر مورد تأیید قرار گرفته است. با توجه به عدم رعایت پیش‌فرض کرویت ماچلی برای متغیر دلزدگی زناشویی در جداول نتایج درون‌گروهی تحلیل واریانس با اندازه‌های تکراری به جای استفاده از ردیف اول از ردیف دوم یعنی آزمون محافظه‌کارانه گرین‌هاوس گیزر (Greenhouse Geysler) استفاده شد.

Table 3.
Repeated measures analysis of variance for regret of choosing a spouse and marital burnout

variable	source	SS	Df	MS	statistics F	P	η^2	Statistical power
Regret the choice of spouse	The effect of time	202.289	2	101.144	18.651	0.0001	0.400	0.999
	In-group							
	The interaction of time and group	378.689	2	189.344	34.915	0.0001	0.555	0.999
	Error (time)	303.689	56	5.423				
	Between							
	the group	Group effect	694.444	1	694.444	10.610	0.003	0.275
	Error	1832.71	28	65.454				
Marital heart- break	The effect of time	4577.267	1.109	4127.942	29.085	0.0001	0.510	0.999
	N-group							
	The interaction of time and group	6419.622	1.109	5789.443	40.792	0.0001	0.593	0.999
	error (time)	4406.444	31.048	141.925				
	Between							
	the group	Group effect	5368.948	1	536.948	17.193	0.0001	0.380
	Error	8743.807	28	312.2792				

نتایج جدول ۳، برای متغیرهای پشیمانی از انتخاب همسر و دلزدگی زناشویی در بخش اثر درون‌گروهی، نشان می‌دهد که از لحاظ اثر زمان و تعامل زمان و گروه تفاوت معناداری وجود دارد ($p > 0.001$). همچنین در بخش اثر بین‌گروهی در هر دو متغیر پشیمانی از انتخاب همسر و دلزدگی زناشویی تفاوت معناداری بین گروه آزمایش و گروه کنترل نشان داده شده است ($p > 0.001$).

Table 4.
Bonferroni's post hoc test to compare variables in research stages

Variable	Steps	The difference of the averages	standard error	Meaning- fulness	
Regret the choice of spouse	Pre-exam	Post-exam	3.533*	0.617	0.0001
		Follow up	2.633*	0.679	0.002
	Post-exam	Follow up	-0.900	0.494	0.237
Marital heartbreak	Pre-exam	Post-exam	15.633*	2.614	0.0001
		Follow up	14.567*	2.878	0.0001
	Post-exam	Follow up	-1.067	0.786	0.557

آزمون بونفرونی جدول ۴ نیز نشان داد که تفاوت میانگین نمرات پشیمانی از انتخاب همسر و دلزدگی زناشویی

در مرحله پیش آزمون با پس آزمون و پیش آزمون با پیگیری معنی دار است ($p < 0.01$)، ولیکن تفاوت میانگین نمرات این متغیرها در مرحله پس آزمون با پیگیری معنی دار نیست ($p > 0.05$). با توجه به نتایج جدول های ۲ تا ۴ می توان گفت که طرحواره درمانی معنویت محور بر پشیمانی از انتخاب همسر و دلزدگی زناشویی در زنان قربانی خشونت خانگی اثربخش است و این اثربخشی در مرحله پیگیری نیز پایدار مانده است.

بحث و نتیجه گیری

هدف از پژوهش حاضر تعیین اثر بخشی طرحواره درمانی معنویت محور بر پشیمانی از انتخاب همسر و دلزدگی زناشویی بود. نتایج تحلیل واریانس با اندازه های تکراری و آزمون تعقیبی بونفرونی نشان داد طرحواره درمانی معنویت محور بر پشیمانی از انتخاب همسر و دلزدگی زناشویی اثربخش بوده و این اثربخشی در پیگیری ۶۰ روزه پایدار مانده است ($p > 0.05$).

نتایج پژوهش حاضر با نتایج پژوهش هایی که اثربخشی طرحواره درمانی یا معنویت درمانی را بر دلزدگی زناشویی نشان داده اند، مانند پژوهش های (Tahmasebizadeh et al., 2023)؛ (Moghim et al., 2022)؛ (Bardi Ozoni)؛ (Doji et al., 2019)؛ (Asgari & Goodarzi, 2018) همسویی دارد. همچنین با توجه به این که پژوهش های کمی در زمینه متغیر زناشویی پشیمانی از انتخاب همسر صورت گرفته است و پژوهشی مبنی بر اثربخشی طرحواره درمانی یا معنویت درمانی بر پشیمانی از انتخاب همسر در دسترس قرار نگرفت می توان بیان کرد این یافته با نتایج پژوهش (Shiri et al., 2016) که اثربخشی طرحواره درمانی بر نگرش های ناکارآمد نسبت به انتخاب همسر در دانشجویان دختر را تأیید کردند به نوعی همسو است.

در تبیین نتایج حاصل از اثربخشی طرحواره درمانی معنویت محور بر پشیمانی از انتخاب همسر در زنان قربانی خشونت خانگی می توان گفت، فرض بر این است که هر زوج طرحواره های اساسی در مورد خود و روابط دارند که با خود به روابط زناشویی می آورند (Keybolahi et al., 2022) و طرحواره ها در نحوه انتخاب زوجها و پاسخ آنها به محرک های برانگیزاننده نقش دارند (Tahmasebizadeh et al., 2023). در زنان قربانی خشونت خانگی به سبب مشکلات و خشونت هایی که در زندگی زناشویی متحمل شده اند، به طور طبیعی به طرحواره های ناسازگار خود در این زمینه متوسل می شوند و در ذهن خود به این نتیجه می رسند که انتخاب همسرشان اشتباه بوده است. در این راستا طرحواره درمانی بر الگوهای خود ویرانگر تفکر، احساس و رفتار که در دوران کودکی فرد ریشه دارد و در طول زندگی تکرار می شود، متمرکز است (Taghiyar et al., 2016). طرحواره درمانی با آموزش شناخت طرحواره های ناسازگار و ارتباط آن با مشکلات فعلی به زنان قربانی خشونت خانگی می آموزد که ریشه و یا تداوم بخش بسیاری از مشکلات فعلی همین طرحواره های ناسازگار افراد هستند. همچنین این درمان شرايطی را برای آنها فراهم می کند تا از راهبردهای مقابله ای بهنجار و سازگارانه استفاده کنند (Talebi et al., 2023) و با آموزش های فنون شناختی و تجربی مختلف به زنان قربانی خشونت خانگی یاری می دهد تا پس از شناخت طرحواره ها و ذهنیت های طرحواره ای، به تغییر طرحواره ها و مقابله با تداوم بخش های طرحواره ای پردازند. بنابراین تکنیک های مورد استفاده در این درمان به افراد کمک می کنند تا فعال شدن طرحواره های ناسازگار را کاهش دهند (Tahmasebizadeh et al., 2023) که همین امر با تغییر در ادراک افراد نسبت به زندگی آنها را به این سمت سوق می دهد که کمتر از انتخاب همسر خود پشیمان باشند.

در تبیین دیگری می توان گفت زنان قربانی خشونت خانگی با آموزش هایی نظیر بررسی ریشه های تحول هیجانی طرحواره، کاربرد فنون تجربی نظیر گفتگوی خیالی، تصویرسازی ذهنی با هدف آگاهی و بازپردازش مجدد هیجانات فرا می گیرند در روابط خود بهتر بتوانند احساسات خود را کنترل کنند و به جای اتکا به اجتناب و نشخوار فکری، از پذیرش، فعال سازی رفتاری و ایجاد روابط حمایتی معنادارتر برای مدیریت هیجانات خود استفاده کنند (Wiebe & Johnson, 2016) و با مدیریت هیجانات در روابط احساساتی نظیر پشیمانی از زندگی و انتخاب همسر را از خود دور نمایند.

در بخش آموزش های معنویت درمانی در طرحواره درمانی معنویت محور با توجه به این که اعتقاد و تعهد زوجین

به باورها و ارزش‌های معنوی خاص در حوزه خانواده و ازدواج می‌تواند نقش مهمی در حفظ و تثبیت میزان تعهد و پایبندی آن‌ها به همسر و شریک زندگی خود داشته باشد (Qaderi Azarkharani et al., 2023). آموزش‌هایی نظیر آموزش تاثیرات معنویت در روابط بین فردی، آموزش مهارت ذهنیت معنوی و معرفی نحوه برخورد افراد معنوی با مشکلات و همچنین آموزش‌هایی در جهت بخشش در روابط، زنان مورد خشونت قرار گرفته می‌آموزند که نگاهشان به زندگی و روابط با همسرشان را تغییر دهند و با برخوردهای معنوی با مشکلات و بخشش احساسات مبنی بر پشیمانی و ناامیدی از همسرشان را از خود دور سازند و احساس آرامش و بخشش درونی را جایگزین آن سازند.

در تبیین نتایج حاصل از اثربخشی طرحواره درمانی معنویت‌محور بر دلزدگی زناشویی در زنان قربانی خشونت خانگی می‌توان گفت که طرحواره درمانی بر نقش نظام باورها و تفسیر و تعبیرهای معیوب برگرفته از طرحواره‌های ناسازگار اولیه در به‌وجود آوردن آسیب‌ها و مسائل روانی همراه با نیازهای هیجانی و عاطفی برآورده نشده، تمرکز دارد (Haghani et al., 2019). این رویکرد بر کشف ریشه‌های تحول‌آفرین، مسائل روانی و کشف الگوهای ناکارآمد اولیه تاکید دارد (Rezaee et al., 2016). معمولاً ماهیت ناکارآمد این الگوها زمانی آشکار می‌شود که افراد به گونه‌ای عمل کنند که الگوهای آن‌ها را در زندگی روزمره و در تعامل با همسر، دوستان و محل کارشان تأیید کند (Young et al., 2020) و طرحواره‌ها همیشه در پویایی‌های یک رابطه ظاهر شده و سبب تأثیر بر کنشگری رابطه می‌گردند (Jacob & Arntz, 2013). بنابراین زنان قربانی خشونت خانگی با شرکت در جلسات طرحواره‌درمانی و آموزش تمرین اثرگذاری طرحواره‌ها بر روابط کارآمد، آموزش بازنگری مزایا و معایب ادامه روابط، فراگیری راهکارهایی جهت غلبه بر موانع تغییر رفتار و آموزش روابط سالم و سازگارانه با هدف افزایش رضایت از زندگی می‌آموزند که با تغییر رفتار و تمرین روابط سالم می‌توانند در روابط با همسرشان بازنگری کرده و روابط کارآمد و سازگارانه‌ای را بنا بگذارند و با تغییر در رفتار و روابط خود سمت و سوی زندگی خود را از درگیری و روابط ناسالم به سمت آرامش و رضایت برده و از دلزدگی خود در زندگی زناشویی بکاهند.

در بخش آموزش‌های معنویت‌درمانی در طرحواره درمانی معنویت‌محور در تبیین اثربخشی معنویت‌درمانی بر دلزدگی زناشویی می‌توان گفت منظور از معنویت‌درمانی، درمان درد و رنج درونی و بیرونی انسان از طریق متعالی و ماورای طبیعی است (Molayi & Dortaj, 2018). معنویت‌درمانی و نگرش و درک انسان نسبت به خدا و تصور و تصویری که از خدا دارد بر سلامت و پایداری زندگی او به ویژه زندگی زناشویی مؤثر است (Bardi Ozoni Doji et al., 2019). بنابراین زنان قربانی خشونت خانگی با فراگیری مفهوم ایمان، توکل بر خدا و صبر، دعا و سپاسگزاری از خداوند، علاوه بر این که حضور خداوند و معنویات را در زندگی همراه با رنج خود بیشتر درک می‌کنند و توکل به خدا را تمرین می‌کنند با آموختن انواع سبک‌های مقابله‌ای معنوی با رویدادهای تلخ زندگی و فنون دعا و نیایش، تمرین می‌کنند تا در زندگی زناشویی و در سختی‌ها و ناملایمات با استفاده از این فنون زندگی همراه با معنویت و آرامشی را برای خود ایجاد کنند. هم‌چنین با شناخت هیجانات از دیدگاه معنوی و شناخت تاثیرات معنویت در روابط بین فردی، می‌کوشند تا روابط بین فردی خود مخصوصاً روابط با همسرشان را به شیوه‌ای معنوی از نو بسازند و با روابط صحیح و کارآمد، زندگی شاد و سالم‌تری داشته باشند که همین موضوع دلزدگی زناشویی آن‌ها را به مرور کاهش می‌دهد.

سهام نویسندگان: سمیه نجارخدابخش: گردآوری داده‌ها. دکترهاجر ترکان: طراحی و اجرای پژوهش، تحلیل داده‌ها و یافته‌ها، تالیف و تدوین مقاله. دکتر محسن گلپور: مشاوره، نظارت و بازنگری مقاله. همه نویسندگان نسخه نهایی مقاله را بررسی و تأیید کردند.

سپاسگزاری: نویسندگان مراتب تشکر خود را از همه کسانی که در انجام این مقاله نقش داشته‌اند اعلام می‌دارند.

تعارض منافع: در این پژوهش هیچ گونه تعارض منافع توسط نویسندگان گزارش نشده است.

منابع مالی: این مقاله از حمایت مالی برخوردار نبوده است.

References

- Agha yosefi, A., & Zand Khaneh Shahri, Z. (2022). The effectiveness of “Schema Therapy” and “Imago Relationship Therapy” and on marital boredom of couples in Qom. *Journal of Health Promotion Management*, 11(6), 56-67. [Persian] URL: <http://jhpm.ir/article-1-1348-fa.html>
- Ahmadi, B., Nasser, S., Alimohamadian, M., Shams, M., Ranjbar, Z., Shariat, M., & et al . (2008). Views of Tehrani couples and experts on domestic violence against women in Iran: A qualitative research. *Journal of School of Public Health and Institute of Public Health Research*, 6(2), 67-81. [Persian] URL: <http://sjsph.tums.ac.ir/article-1-146-fa.html>
- Alsawalqa, R. O. (2019). Marriage burnout: When the emotions exhausted quietly quantitative research. *Iranian Journal of Psychiatry and Behavioral Sciences*, 13(2), e68833. URL: <https://doi.org/10.5812/ijpbs.68833>
- Asgari, A., & Goodarzi, K. (2018). The effectiveness of Emotional Schema Therapy on marital burnout on the Brink of Divorce. *Middle Eastern Journal of Disability Studies*, 8,55-55. [Persian] URL: <https://sid.ir/paper/736208/fa>
- Bardi Ozoni Doji, R., Homayouni, A., & Seyed Al-Hosseini, F. (2019). The effectiveness of spiritual therapy on the dissatisfaction of women on the verge of divorce in Gorgan. *Journal of New Advances in Psychology, Educational Sciences and Education*, 2(16), 85-101.[Persian] URL: https://www.jonapte.ir/fa/showart_cd4dcc93269c42cb56a5a327e10e84ba.
- Boughima, F.A., Razine, R., Benyaich, H., & Mrabet, M. (2018). The profile of women victims of domestic violence in Morocco. *La Revue de Médecine Légale*, 9, 69-102. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.medleg.2018.05.002>
- Broomhall, A. G., Phillips, W. J., & Walla, P. (2018). Self-referent upward counterfactuals and depression: Examining regret as a mediator. *Cogent Psychology*, 5(1), 5-37. URL: <https://doi.org/10.1080/23311908.2017.1416884>
- Candemir Karaburç, G., & Tunç, E. (2020). Problematic İnternet use, marital adjustment, couple burnout and basic psychological need satisfaction levels of married individuals. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 7(55), 1695-1721. URL: <https://doi.org/10.26450/jshsr.1925>
- Correia, I., Alvesa, H., Morais, R., & Ramos, M. (2015). The legitimization of wife abuse among women: The impact of belief in a just world and gender identification. *Personality and Individual Differences*, 76, 7-12. URL: <https://doi.org/10.1016/j.paid.2014.11.041>
- Ekstrom, V. (2017). Negotiating and justifying social services’ support for female victims of domestic violence. *Nordic Social Work Research*, 7(1), 18-29. URL: <https://doi.org/10.1080/2156857X.2016.1203813>

- Epstein, N. B., & Baucom, D. H. (2002). *Enhanced cognitive-behavioral therapy for couples. A contextual approach*. American Psychological Association. URL: <https://doi.org/10.1037/10481-000>
- Fagerlund, M., Houtsonen, J., Notko, M., & Husso, M. (2022). Conceptualising violence in close relationships: discrepancies between police conceptions and the letter of the law in Finland. *European Journal on Criminal Policy and Research*, 28(1), 37-56. URL: <https://doi.org/10.1007/s10610-020-09448-1>
- Fazeli Mehrabadi, A., Najary Forushani, S., & Mehregan, M. (2024). Analyzing communication patterns of couples on the verge of separation. *Research Behavior Science*, 21(4), 637-651. [Persian] URL: <http://rbs.mui.ac.ir/article-1-1669-en.html>.
- Gelder, N. V., Peterman, A., Potts, A., O'Donnell, M., & Thompson, K., et al. (2020). Gender and COVID-19 Working Group. COVID-19: Reducing the risk of infection might increase the risk of intimate partner violence. *E Clinical Medicine*, 21(100348), 100348. URL: <https://doi.org/10.1016/j.eclinm.2020.100348>.
- Ghasemi Nejad Rini, F., Golparvar, M., & Aghaei, A. (2022). Comparison of the effectiveness of emotionally-focused therapy based on attachment injuries and spirituality based schema therapy on anxiety and affective capital of women injured by husband's infidelity. *Iranian Journal of Rehabilitation Research*, 9(2), 88-99. [Persian] URL: <https://doi.org/10.22034/IJRN.9.2.9>
- Ghazi, B. M., Abbasi, Gh., & Hassanzadeh, R. (2018). The Effectiveness of Imago therapy Training on reducing the regret of choosing a spouse of married students. *Family Research*, 15(4), 505-518. [Persian] URL: <https://10.29252/jfr.15.04.04>
- Gilovich, T., & Medvec, V. H. (2014). Some counterfactual determinants of satisfaction and regret. In *What Might Have Been* (pp. 259-282). Psychology Press. URL: <https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9781315806419-9/counterfactual-determinants-satisfaction-regret-thomas-gilovich-victoria-husted-medvec>
- Gulati, G., & Kelly, B. D. (2020). Domestic violence against women and the COVID-19 pandemic: What is the role of psychiatry?. *International Journal of law and Psychiatry*, 71, 101594. URL: <https://doi.org/10.1016/j.ijlp.2020.101594>
- Guler, M. (2021). The effects of the group guidance program on the couple burnout, occupational burnout and work engagement levels of fathers with children with a diagnosis of autism spectrum disorders. *Eurasian Journal of Educational Research*, 92, 359-376. URL: DOI: [10.14689/ejer.2021.92.18](https://doi.org/10.14689/ejer.2021.92.18)
- Haghani, M., Abedi, A., Fatehizade, M., & Aghaei, A. (2019). A Comparison of the Effectiveness of Combined Systemic Couple Therapy (Bowen) and Emotion-focused Therapy (Johnson) Packages and Integrated Couple Therapy on the Quality of Marital Life of Couples Affected by Infidelity. *Sadra Medical Journal*, 8(1), 11-28. [Persian] URL: <https://doi.org/10.30476/smsj.2020.82902.1040>
- Heise, L. L. (2012). *Determinants of partner violence in low and middle-income countries: exploring variation in individual and population-level risk*. (Doctoral dissertation, London School of Hygiene & Tropical Medicine). URL: <https://doi.org/10.17037/PUBS.00682451>

- Jacob, G.A., & Arntz, A. (2013). Schema therapy for personality disorders-A review. *International Journal of Cognitive Therapy*, 6(2), 171-185. URL:<https://doi.org/10.1521/ijct.2013.6.2.171>.
- Jesse, D. E., & Reed, P. G. (2004). Effects of spirituality and psychosocial well-being on health risk behaviors in appalachian pregnant women. *Clinical Research*, 33(6), 739-747. URL: <https://doi.org/10.1177/0884217504270669>
- Keybollahi, T., Havassi Somar, N., Kraskian Mujembari, A., Mansoobifar, M., & TariMoradi, A. (2022). Meta-Analysis and comparison of the effectiveness dialectical behavior Therapy and schema therapy on the components of marital quality of couples, *Journal of Research in Behavioral Sciences*, 20(1), 32-47. [Persian] URL:[10.52547/rbs.20.1.32](https://doi.org/10.52547/rbs.20.1.32)
- King, U. (2017). *Spirituality. A new handbook of living religions*. First edition, 667-81. URL:<https://doi.org/10.1002/9781405166614.ch18>
- Koçak, L. (2020). Investigation of the relationship between early maladaptive schemas and academic expectations stress among high school students. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*, 10(57), 321-342. URL:<https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1162269>
- Moasheri, N., Miri, M., Abolhasannejad, V., Hedayati, H., & Zangoie, M. (2012). Survey of prevalence and demographical dimensions of domestic violence against women in Birjand. *Modern Care Journal*, 9(1), 32-39. [Persian] URL: <https://sid.ir/paper/206045/fa>
- Moghim, F., Asadi, J., & Khajevand Khoshali, A. (2022). A comparison between the effectiveness of Acceptance and Commitment Therapy (ACT) and Schema Therapy on marital burnout and marital conflicts of patients referred to Gorgan counseling centers. *Shenakht Journal of Psychology and Psychiatry*, 9(2), 16-34. [Persian] URL: <http://shenakht.muk.ac.ir/article-1-1441-fa.html>
- Molayi, H., & Dortaj, F. (2018). The effect of spiritual therapy on the marital satisfaction of people who are quitting drugs. *Journal of Medical Ethics - Scientific Research*, 12(43), 1-13. [Persian] URL: <https://doi.org/10.22037/mej.v12i43.21328>
- Morrison, M., & Roesse, N. J. (2011). Regrets of the typical American: Findings from a nationally representative survey. *Social Psychological and Personality Science*, 2(6), 576-583. URL:<https://doi.org/10.1177/1948550611401756>
- Navidi, F. (2005). *Investigating and comparing the relationship between marital burnout and organizational climate factors in employees of education departments and nurses in Tehran hospitals*. Master's thesis, supervisor: Nastern Adib Rad, Shahid Beheshti University, Faculty of Science. [Persian] URL: <https://ganj.irandoc.ac.ir/viewer/422463fcf69581c71f2a6197339a0f?sample=1>
- Pines, A. (1996). *What should we do so that the dream love does not lead to heartbreak?*. Translator: Fatemeh Shadab, Tehran: Qaqnoos Publications. [Persian] URL: <https://www.gisoom.com/book/1222768/>
- Pines, A. M., & Nunes, R. (2003). The relationship between career and couple burnout: Implications for career and couple counseling. *Journal of Employment Counseling*, 40(2), 50-

64. URL: <https://doi.org/10.1002/j.2161-1920.2003.tb00856.x>
- Qaderi Azarkharani, N., Isazadeh, F., Sheikhiyani, H., & Tahmuresi, N. (2023). The effectiveness of group spiritual therapy on marital adjustment and marital commitment in sailors of Bushehr city, *Journal of Marine Medicine*, 5(3), 155-163. [Persian] URL: [10.30491/5.3.155](https://doi.org/10.30491/5.3.155)
- Rahmanian, M., Moein Samadani, M., & Oraki, M. (2017). Effect of group spirituality therapy on hope of life and life style improvement of breast cancer patients. *Biannual Journal of Applied Counseling*, 7(1), 101-114. [Persian] URL: [10.22055/JAC.2017.22221.1471](https://doi.org/10.22055/JAC.2017.22221.1471)
- Rezaee, M., Ghazanfari, F., & Rezaee, F. (2016). Effectiveness of emotional schema therapy on severity of depression and rumination in people with major depressive disorder. *Journal of Shahid Sadoughi University of Medical Sciences*, 24(1), 41-54. [Persian] URL: <http://jssu.ssu.ac.ir/article-1-3532-en.html>
- Rezai-Rashti, G. M. (2015). The politics of gender segregation and women's access to higher education in the Islamic Republic of Iran: the interplay of repression and resistance. *Gender and Education*, 27(5), 469-486. URL: <https://doi.org/10.1080/09540253.2015.1045457>
- Roediger, E., Stevens, B., & Brockman, R. (2018). *Contextual schema therapy. An integrative approach to personality disorders, emotional dysregulation and interpersonal functioning*. Oakland, CA: New Harbinger. URL: <https://www.amazon.com/Contextual-Schema-Therapy-Dysregulation-Interpersonal/dp/1684030951>
- Sadati, S. E., Mehrbizadeh Honarmand, M., & Sudani, M. (2015). The Causal relationship of differentiation, neuroticism and forgiveness with marital disaffection through mediation of marital conflict. *Family Psychology Quarterly*, 1(2), 55-68. [Persian] URL: https://www.ijfpjournal.ir/article_245498.html?lang=fa
- Schwartz, B., Ward, A., Monterosso, J., Lyubomirsky, S., White, K., et al. (2002). Maximizing versus satisficing: Happiness is a matter of choice. *Journal of personality and social psychology*, 83(5), 1178-1197. URL: <https://doi.org/10.1037/0022-3514.83.5.1178>
- Seaman, C., Bent, R., & Unis, A. (2016). Family entrepreneurship culture, entrepreneurial intent, futures and foresight in Scottish Pakistani communities. *Journal of Futures*, 75(13), 83-91. URL: <https://doi.org/10.1016/j.futures.2015.09.006>
- Shiri, T., Golmohamedian, M., & Hojjat khah, S.M. (2016). Effectiveness of Schema therapy on dysfunctional attitudes mate selection in Female students. *Counseling and Psychotherapy Culture*, 7(27), 171-188. [Persian] URL: <https://doi.org/10.22054/qccpc.2016.6737>
- Taghiyar, Z., Pahlavanzadeh, F., & Samavi S.A. (2016). Effectiveness of schema therapy for marital frustration of married women. *Women and Family Studies*, 9(34), 49-63. [Persian] URL: <https://sid.ir/paper/206268/en>
- Tahmasebizadeh, F., Panah-Ali, A., Shalchi, B., & Hosseini Nasab, S.D. (2023). The effectiveness of schema therapy on marital dissatisfaction and satisfaction in unfaithful people. *Iranian Counseling Association Scientific Research Quarterly*, 22(87), 171-145. [Persian] URL: DOI: [10.18502/qjcr.v22i87.13988](https://doi.org/10.18502/qjcr.v22i87.13988)
- Talebi, Gh. R., Rezaei Jamaloui, H., Bagherian Sararodi, R., & Oreyzi, H.R. (2023). Effectiveness of emotional schema therapy on death attitude and distress tolerance of breast cancer patients.

- Research Behavior Science*, 21(2), 550-562. [Persian] URL: <http://rbs.mui.ac.ir/article-1-1622-en.html>
- Tanbakouchian, R., Zanganeh, F., & Bayat, M.R. (2021). Compare the effectiveness of emotion-focused and schema therapy approaches on ambiguity resilience, and self control of women with marital burnout. *Research Behavior Science*, 19(1), 1 -12. [Persian]. URL: <http://rbs.mui.ac.ir/article-1-969-fa.html>
- Tsirigotis, K., & Łuczak, J. (2018). Resilience in Women who Experience Domestic Violence. *Psychiatric quarterly*, 89, 201-211. URL: DOI 10.1007/s11126-017-9529-4
- Wiebe, S. A., & Johnson, S. M. (2016). A review of the research in emotionally focused therapy for couples. *Family Process*, 55(3), 390-407. URL: <https://doi.org/10.1111/famp.12229>
- Young, J. E. (1990). *Cognitive therapy for personality disorders*. Sarasota, FL: Professional Resources Press. URL: <https://books.google.com/books?hl=en&lr=&id=-9ITTxdyZoMC&oi=fnd&pg=PA317&dq=young+1990+schema+therapy&ots=F2LYpEzmNy&sig=4j8CDkM9KhvOh1qveEX3oKXS3SU#v=onepage&q=young%201990%20schema%20therapy&f=false>
- Young, J. E. (1999). *Cognitive therapy for personality disorders: A schema-focused approach* (3rd ed.). Professional Resource Press/Professional Resource Exchange URL: <https://psycnet.apa.org/record/1999-02395-000>
- Young, J., Klosko, J., & Vishar, M. (2020). *Schema therapy: A practical guide for clinicians* (Vol. 1). Translated by Hassan Hamidpour and Zahra Andoz, Tehran: Arjmand Publications. [Persian] URL: <https://www.arjmandpub.com/Book/522>
- Zarei, S. (2019). The mediating role of self-differentiation in the relationship between resiliency and marital burnout in married women. *Shenakht Journal of Psychology & Psychiatry*, 6(2), 62-73. [Persian] URL: <https://doi.org/10.29252/shenakht.6.2.62>